

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:3084

av Fredrik Christensson och Annika Qarlsso (C)

med anledning av skr. 2014/15:42 Riksrevisionens rapport om Arbetsförmedlingens arbete vid varsel m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör införa en jobbfixarpeng.

Motivering

I stället för att förvisa arbetssökande till Arbetsförmedlingen, som förmedlar få jobb och dit få jobbskapare vänder sig, vill Centerpartiet införa en jobbfixarpeng.

Jobbfixarpengen fungerar ungefär som skolpengen. Det är en peng som följer den arbetssökande till den förmedling som hon och Arbetsförmedlingen finner bäst lämpad att hjälpa henne komma i varaktig sysselsättning. Pengen är dock, till skillnad från skolpengen, i huvudsak prestationsbaserad.

Utbetalningen av jobbfixarpengen sker i tre steg: inskrivning, jobb och varaktighet i jobb. Ersättningssummorna baseras på vilka behov och förutsättningar den arbetssökande har, det vill säga högre ersättning till arbetsförmedlaren ju svårare den enskilde bedöms att få jobb. För denna bedömning ansvarar Arbetsförmedlingen genom så kallad profilering som görs genom ett bedömningsverktyg baserat på variabler som myndigheten använder sig av idag.

Preliminära beräkningar visar att jobbfixarpengen för de allra mest utsatta skulle kunna uppgå till så mycket som knappt 80 000 kronor utan att det medför några extra kostnader. Systemet är, till skillnad från regeringens förslag, ingen utbyggnad av åtgärderna utan en omprioritering bort från åtgärder och mot riktiga jobb.

Genom en jobbfixarpeng får arbetssökande möjlighet att välja arbetsförmedlare. Arbetsförmedlingen ansvarar för att certifiera de fristående arbetsförmedlarna. För att ge de fristående arbetsförmedlarna möjligheten att kunna verka på lika villkor renodlas Arbetsförmedlingens roll som myndighet. Arbetsförmedlingens myndighetsutövning förtydligas och inriktas mot certifiering, kontroll och resultatorienterad styrning av fristående arbetsförmedlare.

De fristående arbetsförmedlarnas förmåga att få arbetssökande i jobb ska utvärderas kontinuerligt och redovisas i en offentlig rating. Detta för att synliggöra och underlätta för arbetssökande och arbetsgivare att välja och välja bort. Lågpresterande och oseriösa aktörer bör kontinuerligt ratas under certifieringsprocessen. Ett system liknande Centerpartiets förslag om jobbfixarpeng har med framgång prövats bland annat i Australien.

Fokus för de fristående arbetsförmedlarna ska vara att förmedla jobb. Detta uppnås genom prestationsbaserade ersättningar utifrån arbetssökandes profilering och en tydlig myndighetsstyrning av Arbetsförmedlingen, skild från förmedlingsverksamhet. Centerpartiet vill förbereda denna reform genom att ett regionalt pilotprojekt med jobbfixarpeng inrättas i en region där Arbetsförmedlingen idag har svårt att klara sitt uppdrag. På sikt bör jobbfixarpengen helt ersätta Arbetsförmedlingens egna förmedlingsinsatser.

Arbetslösa tvingas in i program och åtgärder som jobbskaparna ratar. Det är dåligt för de jobbsökande, som får svårare att hitta ett arbete. Det är dåligt för företagen, som får svårare att hitta rätt arbetskraft. Det är dåligt för skattebetalarna, som inte får valuta för sina pengar. Och det är dåligt för Arbetsförmedlingens anställda, som pålagts omöjliga arbetsuppgifter vilka ger upphov till stress och en dålig arbetsmiljö.

Därför var det mycket olyckligt att regeringen avslutade den omfattande översyn av Arbetsförmedlingen som Centerpartiet och Alliansen påbörjade. Centerpartiet har i riksdagen bidragit till att regeringen nu tvingas återuppta översynen i fråga. Men regeringen har i skrivande stund underlåtit att följa riksdagens vilja. Det innebär att regeringen slösar med värdefull tid och resurser. Den nya utredning som regeringen tillsatt i stället riskerar att bli allt för snäv och undvika de viktiga strukturella utmaningar som Arbetsförmedlingen står inför.

Centerpartiet anser att det är viktigt att en extern utredare får tid att grundligt analysera hur Arbetsförmedlingens verksamhet behöver förändras för att klara de utmaningar som myndigheten står inför. Vi vidhåller därför i en gemensam följdmotion tillsammans med M, FP och KD att regeringen snarast bör återuppta arbetet med att genomföra en bred översyn av Arbetsförmedlingen.